తెలంగాణాలో మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం స్థితి 2022-23

LibTech India

ఇమెయిల్: libtech.asara@gmail.com | +91 92465 22344

http://libtech.in/ @LibtechIndia @libtechindia

ఈ నివేదిక గురించి:

తెలంగాణలో ఏప్రిల్ నుండి సెప్టెంబరు వరకు ప్రస్తుత సంవత్సరం మరియు గత రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాలలో అందుబాటులో ఉన్న డేటాను ఉపయోగించి ఈ నివేదిక తయారు చేయబడింది. నివేదికకు వాడిన సమాచారం https://nrega.nic.in/ నుండి 06-10-2022 తేదీన డౌన్లోడ్ చేయడం జరిగింది. తెలంగాణలో MGNREGA ప్రస్తుత అమలుపై ఈ నివేదిక పౌరులకు మరియు ఇతర వాటాదారులకు అవగాహన కల్పించడానికి ఉపకరిస్తుందని ఆశిస్తున్నాము.

ముఖ్య గణాంకాలు:

క్రింది పట్టిక 2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరానికి దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలతో పోల్చితే తెలంగాణకు సంబంధించిన కొన్ని కీలక గణాంకాలను దిగువ ఇచ్చాము.

పట్టిక *1 -*కీలక *MGNREGA* గణాంకాలు.

S.No.	మెట్రిక్	దేశం	తెలంగాణా	తెలంగాణా నిష్పత్తి
1	జిల్లాల సంఖ్య	734	32	-
2	మండలాల సంఖ్య(బ్లాక్‌లు)	7,155	540	-
3	పంచాయతీల సంఖ్య	2,69,802	12,771	-
4	ఉపాధి హామీలో నమోదు చేసుకున్న కుటుంబాల సంఖ్య(లక్షలలో)	1,671	57.5	3.4%
5	ఉపాధి హామీలో పని చేస్తున్న కుటుంబాల సంఖ్య (లక్షలలో)	1016	37.3	3.7%
6	ఉపాధి హామీలో పని చేస్తున్న కార్మికుల సంఖ్య (లక్షలలో)	1,549	67.3	4.3%
7	2022-23 లో కల్పించిన ఉపాధి హామీ పని దినాలు(కోట్లలో)	174.7	9.92	5.7%
8	కుటుంబానికి లభించిన సగటు పని దినాలు	35.2	39.8	-
9	100 రోజుల కోటా పూర్తి చేసుకున్న కుటుంబాల సంఖ్య(లక్షల్లో)	5.8	0.14	-
10	కార్మికులకు లభించిన సగటు వేతనం	215.6	160.1	-
11	19 అక్టోబర్ 2022 నాటికి కార్మికులకు లభించిన వేతనాలు(కోట్ల రూపాయలలో)	39188	1677	-

రాష్ట్ర స్థాయిలో ఉపాధి

FY 2021-22**లో అదే కాలంతో పోల్చినప్పుడు *2022-23 FY*లో పని దినాలలో *13.9%* తగ్గుదల.**

MGNREGA లో ఉపాధిని అర్థం చేసుకోవడానికి పని దినాలను, పనిలో పాల్గొనే కుటుంబాల సంఖ్య విశ్లేషించేం.

2022–23 ఆర్థిక సంవత్సరం ఏప్రిల్ మరియు సెప్టెంబర్ మధ్య కాలంలో తెలంగాణా లోని కార్మికులు 9.92 కోట్ల పని దినాలు లభించాయి, ఇది 2021–22 ఆర్థిక సంవత్సరంలో అదే సమయంలో లభించిన పని దినాల (11.52 కోట్లు) కంటే 13.9% తక్కువ. ఇదే సమయంలో FY 2020–21లో (12.7 కోట్లు)తో పోల్చితే పని దినాల తగ్గుదల దాదాపు 22%. చిత్రం 1లో చూపిన విధంగా, 2020–21 ఆర్థిక సంవత్సరం కంటే 2022–23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 24.5% తక్కువ కుటుంబాలు ఉపాధి హామీ లో పాల్గొన్నాయి, 2021–22 తో పోల్చితే ఈ సంఖ్య 12% తక్కువ. కానీ జాతీయ స్థాయి గణాంకాలు చూస్తే తెలంగాణ సాపేక్షంగా మెరుగైన పనితీరు కనబరిచిందని అనుకోవచ్చు. జాతీయ స్థాయిలో, 2021–22 ఆర్థిక సంవత్సరంతో పోలిస్తే ప్రస్తుత సంవత్సరంలో పని దినాల తగ్గుదల శాతం 21.1%(తెలంగాణా 13.9%), పనిలో పాల్గొన్న కుటుంబాల సంఖ్యలో తగ్గుదల 19.2%(తెలంగాణా 12%).

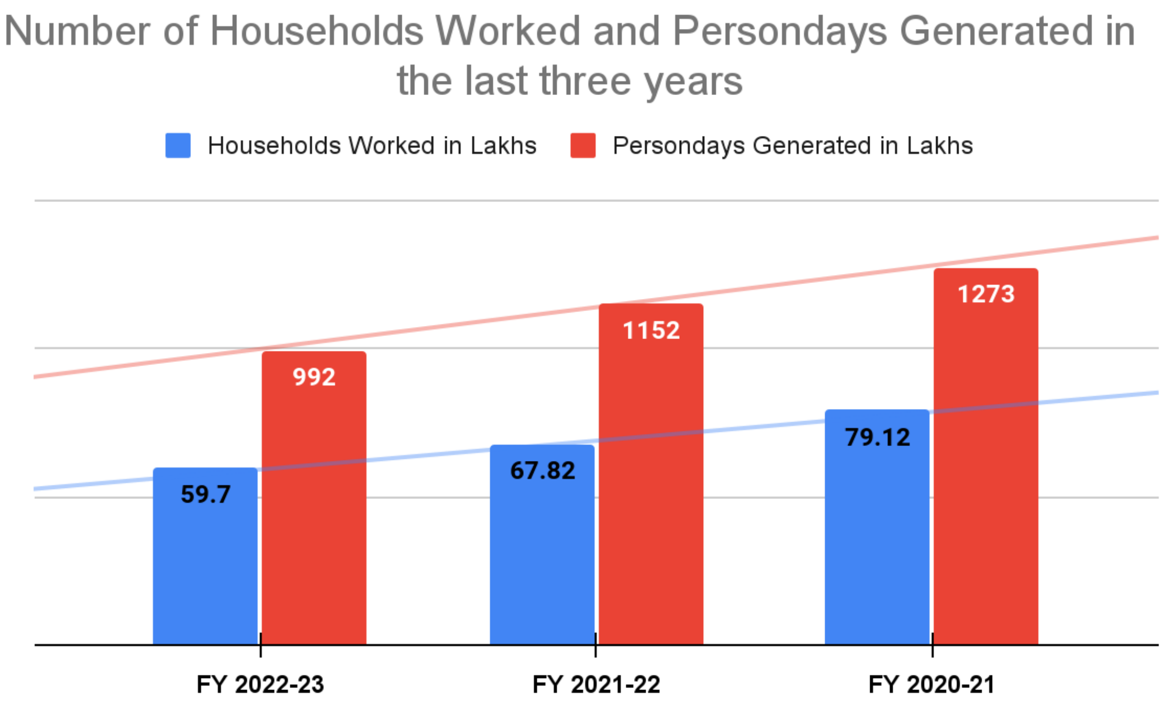

చిత్రం *1:* రాష్ట్ర స్థాయిలో ఉపాధి పోకడలు *(సంవత్సరాల వారీ పోలిక).* గ్రాఫ్ లో స్కేల్ అనుసరించలేదు గమనించగలరు.

జిల్లా స్థాయిలో ఉపాధి పరిస్థితి

FY 2021–2022తో పోల్చితే, 32 జిల్లాల్లో 24 జిల్లాలలో పని దినాల సంఖ్య తగ్గింది, కేవలం ఎనిమిది జిల్లాల్లో మాత్రమే పెరిగింది. చిత్రం 2 జిల్లాల వారీగా ట్రెండ్‌లను వివరిస్తుంది.

చిత్రం 2 లో చూపినట్టుగా, కామారెడ్డి (53.6%), నల్గొండ (39.5%), మరియు రంగారెడ్డి (34.5%) జిల్లాల్లో ఉపాధి తగ్గితే, హనుమకొండ జిల్లాలో (సుమారు 121%) లో పని దినాలు అత్యధికంగా పెరిగింది.

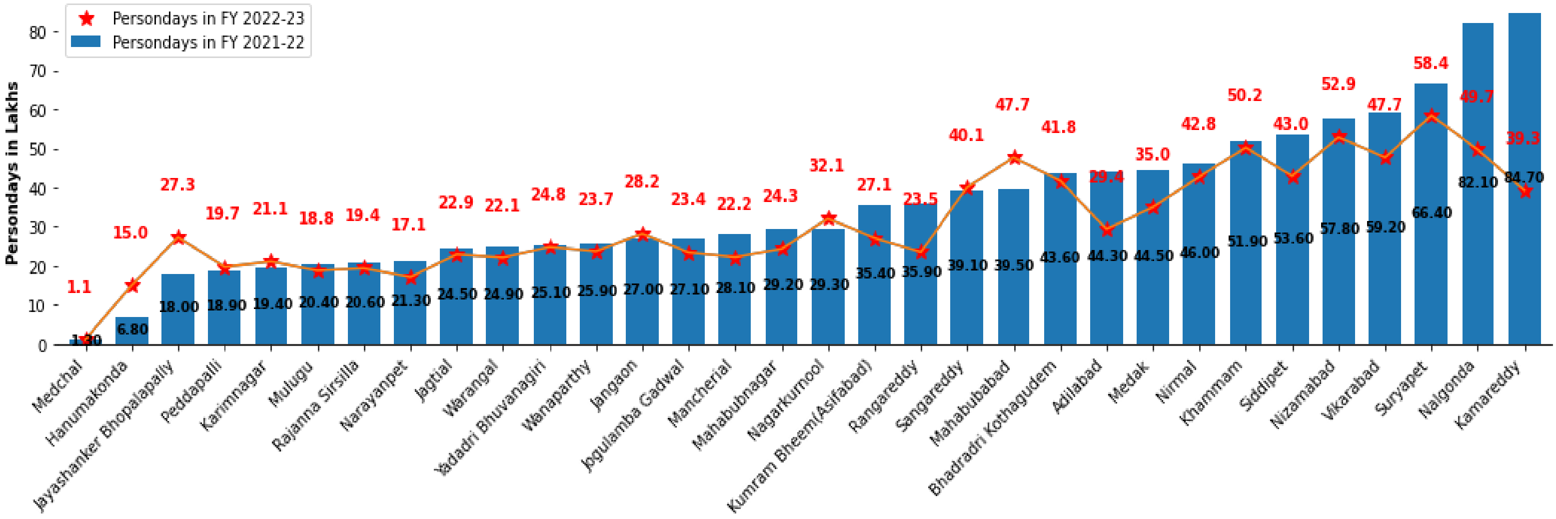

చిత్రం *2: గత 2* ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో జిల్లా వారీగా పని దినాలు

వివిధ వర్గాల కార్మికుల ఉపాధుల ధోరణి

గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే ఈ సంవత్సరం రాష్ట్ర స్థాయిలో MGNREGA భాగస్వామ్యం తగ్గింది, అదే పరిస్థితి SC, ST మరియు ఇతర వర్గాలలో కూడా కనిపిస్తుంది. ఈ తగ్గుదల అత్యధికంగా STలలో 16.4%, SC లలో 13.5%, ఇతర సమూహాలలో 13.1% గా ఉంది.

టేబుల్ 2 గత రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో ఒకే సమయ వ్యవధిలో మూడు కేటగిరీలకు లభించిన పని దినాలు, పని దినాలలో తగ్గుదల శాతం చూపుతుంది.

టేబుల్ 2: ఎస్సీ, ఎస్టీ మరియు ఇతర వర్గాలకు లభించిన పని దినాలు

కార్మికుల సమూహం	పని దినాలు (లక్షలలో)		పనిదినాల తగ్గుదల %
	ఆర్థిక సంవత్సరం **2022-23**	ఆర్థిక సంవత్సరం **2021-22**	
ఎస్సీ	211.81	244.79	13.5
ఎస్టీ	204.54	244.58	16.4
ఇతరులు	575.63	662.16	13.1
మొత్తం	991.98	1151.53	13.9

ముగింపు

గ్రామీణ ఉపాధి చట్టం డిమాండ్-ఆధారిత కార్యక్రమం. కానీ పని చేసే హక్కుకు సంబంధించిన సమస్యలపై గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పనిచేసిన మా అనుభవం రీత్యా చూస్తే ఉపాధి కల్పించే బ్యూరోక్రసీ సామర్థ్యమే దాని విజయాన్ని నిర్ధారిస్తుంది అని తెలుస్తుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఇప్పటికే కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిన పని దినాల సంఖ్యను ఉపయోగించుకుంది, కాబట్టి ఉపాధి హామీలో కార్మికులు నష్టపోకుండా చూసేందుకు తక్షణమే ఎక్కువ లేబర్ బడ్జెట్‌ను కేటాయించడం కేంద్ర ప్రభుత్వ తక్షణ కర్తవ్యం. ఐతే అసాధారణ రీతిలో ఉపాధి తగ్గుదలపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టి సారించి, కారణాలను పరిశీలించి, అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడం అవసరం. అదనంగా, ఉపాధి హామీ పథకంలో కూలీల భాగస్వామ్యాన్ని పెంచడానికి ఆర్థికంగా వెనుకబడిన జిల్లాలను ప్రత్యేక పరిగణలోకి తీసుకోవాలని మరియు ప్రత్యేక కార్యక్రమాలను అమలు చేయాలని మేము రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

లిబ్‌టెక్ గురించి:

భారతదేశంలో ప్రజా సేవల మెరుగుదలపై ఆసక్తి కలిగిన కొందరు ఇంజినీర్లు, సామాజిక కార్యకర్తలు మరియు సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు కలిసి లిబ్ టెక్ ఇండియా పేరుతో ఒక బృందంగా ఏర్పడి, గత 8 ఏళ్లుగా ఆంధ్ర, తెలంగాణ రాష్ట్రాలతో సహా దేశం లో పలు రాష్ట్రాల్లో పని చేస్తున్నారు. వివిధ ప్రభుత్వ పథకాల అమలు పై అధ్యయనం చేసి, ఎప్పటికప్పుడు నివేదికలను అందిచడం లిబ్ టెక్ ఇండియా ముఖ్య కార్యక్రమాల్లో ఒకటి.

Team Behind This Report:
Chakradhar Buddha | Diwakar Mantri

అనుబంధం *1:*

క్రమ సంఖ్య	జిల్లా	పని దినాలు (ఎస్సీ)		పని దినాలు (ఎస్టీ)		పని దినాలు (ఇతరులు)		పని దినాలు (మొత్తం)	
		2022-23	**2021-22**	**2022-23**	**2021-22**	**2022-23**	**2021-22**	**2022-23**	**2021-22**
1	Adilabad	510646	686947	1368570	2169078	1065239	1575689	2944455	4431714
2	Bhadradri Kothagudem	470463	501407	2496769	2642184	1213514	1212420	4180746	4356011
3	Hanumakonda	385019	192887	37203	27587	1073470	455491	1495692	675965
4	Jagtial	596632	619925	143934	184552	1553017	1644509	2293583	2448986
5	Jangaon	555277	564654	642361	579333	1621379	1551542	2819017	2695529
6	Jayashanker Bhopalapally	675196	471266	355388	308592	1698544	1015935	2729128	1795793
7	Jogulamba Gadwal	560431	613503	34500	49540	1747591	2050685	2342522	2713728
8	Kamareddy	726853	1593228	718958	1387757	2487883	5492518	3933694	8473503
9	Karimnagar	605858	576667	14955	15169	1489324	1346557	2110137	1938393
10	Khammam	1222785	1380529	1167945	1177012	2627382	2628895	5018112	5186436
11	Kumram Bheem(Asifabad)	494416	609282	872053	1246033	1347195	1682263	2713664	3537578
12	Mahabubabad	516491	469881	2402778	1984803	1855388	1494622	4774657	3949306
13	Mahabubnagar	362024	434410	443589	523657	1625801	1965334	2431414	2923401
14	Mancherial	743770	945372	382435	491149	1097080	1376618	2223285	2813139
15	Medak	629145	772428	504357	689660	2369216	2983991	3502718	4446079
16	Medchal	34370	38219	2813	2695	70020	91892	107203	132806

17	Mulugu	311271	333089	715757	814522	856536	887816	1883564	2035427
18	Nagarkurnool	882133	782210	548084	527941	1777578	1618921	3207795	2929072
19	Nalgonda	900265	1572421	1240027	2011070	2827664	4623567	4967956	8207058
20	Narayanpet	250356	336746	116730	143896	1342973	1645035	1710059	2125677
21	Nirmal	884834	901785	800251	1069963	2597620	2626101	4282705	4597849
22	Nizamabad	1132614	1168000	912893	1146213	3244250	3461958	5289757	5776171
23	Peddapalli	427185	430594	70709	80560	1468979	1375799	1966873	1886953
24	Rajanna Sirsilla	503309	488609	243789	305690	1191543	1266408	1938641	2060707
25	Rangareddy	727742	1087366	332629	579316	1290261	1927995	2350632	3594677
26	Sangareddy	1342699	1241709	620152	707263	2049215	1956629	4012066	3905601
27	Siddipet	949582	1222726	178347	200258	3175925	3939515	4303854	5362499
28	Suryapet	1100947	1344757	1325721	1466192	3410617	3833128	5837285	6644077
29	Vikarabad	1430488	1684656	578092	785880	2756505	3451611	4765085	5922147
30	Wanaparthy	369372	395681	271301	317648	1732211	1876150	2372884	2589479
31	Warangal	348599	448623	611349	540531	1249413	1498117	2209361	2487271
32	Yadadri Bhuvanagiri	529996	569282	299995	282687	1649980	1658428	2479971	2510397